

Orthetrum coerulescens – Lecicha mała

Gatunek pospolity w obszarze śródziemnomorskim, lokalny w centralnej i północnej Europie. Rozróżnia się dwa podgatunki. Południowy podgatunek anceps (czasem wyróżniany jako osobny gatunek *O. ramburii*) oraz typowy *coerulescens*. Podgatunek *anceps* notowany jest w północnej Afryce, Azji, na Sardynii i północnym regionie Bałkanów. Formy pośrednie są dominujące na półwyspie iberyjskim, w Sycylii i w dużej części południowo-wschodniej Europy. Na innych obszarach, w tym w Polsce, występuje podgatunek *coerulescens*.

Zasiedla płytkie, częściowo lub umiarkowanie zarośnięte wody płynące (rowy, strumienie, także torfowiska niskie) oraz obszary źródliskowe.

IDENTYFIKACJA

Cechy ogólne

Całkowita długość ciała 36-45mm, samego odwłoka 23-38mm. Spośród ważek rodzaju *Orthetrum* są to ważki najmniejsze, mają smukły odwłok i duże (ok. 4 mm długie), jasne (żółte) pterostigmy. Dojrzałe samce wydają się dwukolorowe: mają niebieski odwłok, ale brązową przednią część głowy ("twarz") i tułów. Na tułowi niektórych osobników może występować słabe i lokalne niebieskie opylenie, ale nie zajmuje ono całej powierzchni, a jasne pasy przedramieniowe na przedniej powierzchni tułowia są z reguły dobrze widoczne (występują także u samic). Młode samce i samice są często mylone z ważkami z rodzaju *Sympetrum*. Barwa samic i młodych samców jest bowiem żółto-zielona lub ochrowo-brązowa. Wzdłuż grzbietowego żeberka odwłoka widoczna jest czarna linia, która na każdym segmencie jest zwykle podzielona krótką poprzeczną kreską.

Cechy szczegółowe

Prawie niezmiennie do żyłki R_{sp1} w tylnym skrzydle przylega pojedynczy rząd komórek, jednak 1-5 spośród nich może być podwójnych (u polskich osobników nierzadka sytuacja). U typowego podgatunku *coerulescens* samce widziane z boku (lupa!) mają przednią płytkę we wtórnym aparacie kopulacyjnym ułożoną prawie prostopadle do osi odwłoka. Jej szczyt jest szeroki, spłaszczony i zaokrąglony (nie spiczasty i nie rozdwojony).

Zachowanie

Osobniki tego gatunku zwykle przysiadają na wyniesionych częściach roślin, rzadko na ziemi. Połączenie się samicy i samca w tandem rozpoczyna się od ataku samca w powietrzu, kopulacja trwa około 25min, później samica odlatuje aby złożyć jaja. Ponieważ wybierają w tym celu miejsca gęsto zarośnięte czasem można usłyszeć szeleszczący odgłos skrzydeł.

Pierwsze imagines wylatują z końcem maja. Latają do końca września, ale najliczniej są obserwowane od czerwca do sierpnia.

Pniowiec, obszar źródliskowy potoku, typowe siedlisko *Orthetrum coerulescens* (fot. Alicja Miszta)

Będzin, niewielki ciek śródląkowy, siedlisko *Orthetrum coerulescens* (fot. Alicja Miszta)

12-07-2009 torfowisko przy Wodzie Granicznej, samiec i tandem *Orthetrum coerulescens* ; widoczna dwubarwność samca i jasne przedramieniowe pasy, także u samicy (fot. Piotr Cuber)

11-07-2008 Swornica, juvenilny samiec *Orthetrum coerulescens* (fot. Adam Kuńka)

Południowy wschód Polski, juvenilna samica *Orthetrum coerulescens* (fot. Wacław Michalczuk)